

Broj: 02-470/09
Vareš, 31.08. 2009. godine

Polazeći od smjernica iz Bloka 1. (Sigurnost dokumenata) definiranih u Mapi puta za viznu liberalizaciju, a na osnovu člana 33. Statuta Općine Vareš, broj 01-25/09 od 29.01. 2009. godine, Općinski načelnik Općine Vareš, d o n o s i

PROGRAM BORBE PROTIV KORUPCIJE U JEDINSTVENOM OPĆINSKOM ORGANU UPRAVE OPĆINE VAREŠ

I. UVODNI DIO

U okviru ovog poglavlja definiran je pojam korupcije, njeni međunarodni i domaći pravni aspekti, te navedene specifičnosti vezane za Jedinostveni općinski organ uprave Općine Vareš (u daljnjem tekstu: Organ uprave) u pogledu korupcije.

I. 1. POJAM KORUPCIJE

Korupcija kao društvena pojava definira se na niz načina i oblika, a svima je zajedničko da je riječ o povredi javne funkcije radi osobne koristi, odnosno otuđenju ili rasipanju javnih ili privatnih sredstava. Korupcija podrazumijeva direktno ili indirektno traženje, nuđenje, davanje ili prihvaćanje mita (dara) ili neke druge nedopustive koristi ili mogućnosti koja negativno utječe na propisno vršenje službene dužnosti ili ponašanje onoga koji prima mito (dar) ili nedopustivu korist od toga.

Svi navedeni oblici u kombinaciji mogu djelovati u pravcu narušavanja ugleda Organa uprave.

I. 2. PRAVNI ASPEKTI

1.2.1. Međunarodni standardi

Najznačajniji međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije, potpisani i ratificirani od strane Bosne i Hercegovine su:

1. Krivično-pravna konvencija o korupciji od 27.01. 1999. godine,
2. Građansko-pravna konvencija od 04.11. 1994. godine,
3. Konvencija protiv transnacionalnog organiziranog kriminala s tri pripadajuća protokola od 15.11. 2000. godine (još nije ratificirana),
4. Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom.

1.2.2. Domaće zakonodavstvo

U krivičnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, a što je primijenjeno i u entitetskim propisima iz ove oblasti, propisana su određena krivična djela koja spadaju u grupaciju tzv. krivičnih djela korupcije.

Djela korupcije tretirana su u:

- Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine ("Sl. glasnik BiH", br. 36/03, 37/03 i 30/05), čl. 217.–229.;
- Krivičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine F BiH", br. 36/03 i 37/03), čl. 380.–392.

II. ANALIZA STANJA

U zavisnosti od vrste i stupnja prisutnosti navedenih i drugih vidova korupcije, istu možemo stupnjevati kao:

- I. stupanj – korupcija koja je prisutna u državnim organima i ostalim javnim službama većine država suvremenog svijeta,
- II. stupanj – korupcija koja je kao pojava vrlo uočljiva i zabrinjavajuća, ali njome institucija nije ugrožena,
- III. stupanj – sistem funkcionira po logici korupcije.

Organ uprave ima za cilj da se sistemski, planski i najodlučnije suprotstavi ovoj pojavi, što je i osnovni cilj ovog programa.

Primjena ovog programa i svih raspoloživih instituta pravnog sistema u oblasti antikoruptivnog djelovanja osigurat će da se naponi koji se ulažu u očuvanje integriteta Organa uprave usmjere na prevenciju, detekciju i pokretanje zakonom propisanih postupaka protiv počinitelja nezakonitih radnji. Obaveza je Organa uprave da bude otvoreno i transparentno povezan s disciplinskim organima, kao i s nadležnim tužiteljstvima i sudovima.

Svi državni službenici i namještenici obavezni su da svoje dužnosti obavljaju u okviru zakona i podzakonskih propisa, poštujući i uvažavajući instrukcije pretpostavljenih, u skladu s poslovima i zadacima radnog mjesta na koje su raspoređeni prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji. Osobna je odgovornost svakog uposlenika da svoje dužnosti obavlja nepristrano, etično i da svoje nadređene rukovodioce obavijesti o svakoj uočenoj nepravilnosti.

Rukovodioci unutrašnjih organizacijskih jedinica moraju prioritetno imati za cilj da čuvaju i poboljšavaju ugled Organa uprave u cjelini, konstantno radeći na identifikaciji svakog tzv. koruptivnog (neetičnog) ponašanja.

III. PROGRAM

A). NIVOI I PRINCIPI PROGRAMA

Sveobuhvatni program borbe protiv korupcije unutar Organa uprave uključuje dva nivoa. Prvi nivo podrazumijeva sistematski pristup borbi protiv korupcije i on obuhvaća sljedeće:

- a) edukaciju i javnu informiranost,
- b) eliminiranje uvjeta koji dovode do mogućnosti za korupciju,
- c) transparentnost i izvještavanje,
- d) unutrašnju kontrolu i mjere kažnjavanja.

Prva tri elementa spadaju u domenu prevencije, a četvrti u domenu represije.

Drugi nivo aktivnosti u borbi protiv korupcije predstavlja koordiniranje pomoći i međusobne suradnje, kako između unutrašnjih organizacijskih jedinica, tako i s vanjskim strukturama (tužilaštva, sudovi, inspekcije, druge institucije sigurnosti i dr.).

Pri realizaciji planiranih aktivnosti koje sadrži ovaj program, potrebno se pridržavati sljedećih principa:

- princip volje,
- princip legalnosti,
- princip koordinacije i zajedničke suradnje,
- princip profesionalizma i usklađenosti na svim područjima djelovanja,
- princip poštivanja planiranih obaveza iz Programa,
- princip transparentnosti i otvorenosti Programa.

Ovaj program sačinjen je s namjerom da bude trajnog karaktera uz mogućnosti njegove izmjene i dopune na način na koji je i donesen, a primjenjivat će se na cijelom području na kojem Organ uprave vrši poslove i zadatke iz svoje nadležnosti.

Realizacija ovog programa podrazumijeva i suradnju s drugim organima i institucijama svih nivoa vlasti i s javnim službama u Bosni i Hercegovini.

B) ZADACI

U skladu s naprijed navedenim nivoima ovog programa, a uvažavajući principe za njegovu implementaciju, nosioci će putem organizacijskih jedinica u Organu uprave u skladu s utvrđenim i propisanim nadležnostima izvršavati zadatke koji se mogu definirati kao:

1. Proučavanje najbolje evropske prakse, te preporuka ICAO i G8, posebno u vezi s rukovođenjem organizacijskim jedinicama, inspekcijskim nadzorom, te međunarodnom suradnjom i usklađenosti ovih aktivnosti radi njenog eventualnog korištenja u Organu uprave;
2. Pronalaženje mogućnosti primjene obimnijih i intenzivnijih proaktivnih mjera i slučajeva postojanja sumnje da je izvršeno krivično djelo od strane uposlenika;
3. Rad na donošenju novih provedbenih propisa i instruktivnih akata usklađenih s nizom zakonskih i podzakonskih propisa, čime bi se rad u segmentu unutrašnje kontrole i inspekcijskog nadzora učinio efikasnijim i kvalitetnijim;
4. Utvrđivanje načina vršenja upravnog i inspekcijskog nadzora nad radom sistema dokumenata u godišnjim planovima rada;
5. Rad na poboljšavanju mehanizama suradnje s disciplinskim organima;
6. Eliminiranje sukoba interesa uposlenika i praćenje zakonske regulative koja regulira ovu oblast;
7. Uvođenje objektivnijih kriterija u postupku zapošljavanja u suradnji s Agencijom za državnu službu i primjena najviših standarda u cilju izbora najkvalitetnijeg i najstručnijeg kadra;
8. Vršenje odgovarajućih sigurnosnih provjera za uposlenike koji rade na poslovima izdavanja izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o državljanstvu, kao i uposlenika čiji su poslovi u neposrednoj vezi s tim poslovima;
9. Kroz sistem ocjenjivanja i nagrađivanja djelovati stimulatивно na uposlenika u smislu da pravilan i zakonit rad bude cilj njegovog rada koji se kroz odgovarajuću periodičnu ocjenu iskazuje povećanjem plaće, unapređenjem u više službeno zvanje ili na drugi odgovarajući način u skladu sa zakonom;
10. Poduzimanje odgovarajućih organizacijsko-tehničkih mjera zaštite;
11. Prilikom elektronske razmjene podataka koristiti manji broj servera za razmjenu, shodno uputama i normativima, te uspostaviti digitalno ovjerene elektronske evidencije građana.

Unutrašnja kontrola i mjere kažnjavanja

1. Istraživanje korupcije u konkretnoj organizacijskoj jedinici i poduzimanje predviđenih mjera;
2. Zaprimanje svih predstavlki i žalbi podnesenih od strane građana ili po saznanjima službi i provođenje brzih i efikasnih unutrašnjih istraga putem nadležnih inspekcijskih organa, a u vezi sa slučajevima korupcije, kao i osiguranje povratne informacije građanima (pojedincima);
3. Iniciranje postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti i predlaganje izricanja mjera u skladu sa zakonom;
4. Pokretanje disciplinskog postupka za uposlenike za koje postoje osnovi sumnje da su počinili krivično djelo, odnosno povredu radne dužnosti propisane zakonom;
5. Sprečavanje i rasvjetljavanje krivičnih djela;
6. Formiranje jedinstvene baze podataka o slučajevima korupcije.

Edukacija i javna informiranost

1. Edukacija, promoviranje i kvalitetnije provođenje Etičkog kodeksa za državne službenike i namještenike;
2. Obuka uposlenika iz oblasti Zakona o slobodi pristupa informacijama, Zakona o zaštiti osobnih podataka, Zakona o zaštiti tajnih podataka i dr.;
3. Osposobljavanje uposlenika koji rade na poslovima vezanim za dokumente i uposlenika čiji su poslovi u neposrednoj vezi s tim poslovima za rad na informatičkim sistemima koji će se koristiti u postupcima izdavanja, a posebno edukacija o mjerama zaštite i sigurnosti pri obradi podataka;
4. Osposobljavanje i edukacija za rad u postupku vršenja provjere vjerodostojnosti podataka koji prethode izdavanju izvoda iz matičnih knjiga, kao i obaveznom unošenju u informatički sistem;
5. Godišnjim i drugim periodičnim planovima edukacije predvidjeti obuku uposlenika za rad na sistemima za izdavanje izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o državljanstvu, kao i obuku ostalih uposlenika za korištenje informatičke opreme u svrhu brže komunikacije, međusobno i sa građanima;
6. Osiguranje i realizacija odgovarajuće stručne i specijalističke obuke uposlenika u cilju sprečavanja korupcije;
7. Proaktivno djelovanje prema medijima i informiranje javnosti o aktivnostima Organa uprave u navedenoj oblasti.

Transparentnost i izvještavanje

1. Provođenje interne kampanje o Programu za borbu protiv korupcije u Organu uprave s posebnim naglaskom na opasnost i štetnost korupcije;
2. Izrada i objavljivanje promotivnih materijala i vodiča za pristup informacijama i objavljivanje pravila i procedura za ostvarivanje i zaštitu prava građana;
3. Osiguravanje otvorenih i transparentnih postupaka planiranja i korištenja proračunskih sredstava i dosljedna primjena Zakona o javnim nabavkama;
4. Osiguravanje potrebnih materijalno-financijskih sredstava i drugih potrebnih preduvjeta za provođenje mjera i aktivnosti iz ovog programa, te izrada izvještaja o slučajevima korupcije;
5. Koordiniranje pomoći i uspostavljanje efikasnije međusobne suradnje kako između organizacijskih jedinica unutar Organ uprave u cjelini, tako s vanjskim strukturama (tužilaštva, sudovi, inspekcije, druge institucije sigurnosti i dr.).

IV. CILJEVI I OČEKIVANI REZULTATI

Realizacijom planskih zadataka iz ovog programa očekuje se suštinsko podizanje kvaliteta nivoa rada Organ uprave. S tim u vezi, realno je očekivati veću spremnost građana da surađuju u borbi protiv svih oblika korupcije u javnoj službi, a samim tim i očuvanju sigurnosti društvene zajednice. Podizanje etičkih standarda na viši nivo imat će pozitivan utjecaj na ukupne raspoložive kapacitete u oblasti profesionalnih standarda.

Rukovodioci unutrašnjih organizacijskih jedinica obavezni su s ovim programom upoznati sve svoje podređene uposlenike.

DOSTAVLJENO:

5 x općinske službe za upravu,
1 x Stručna služba Općinskog vijeća i
Općinskog načelnika,
1 x Odsjek za financije i računovodstvo,
1 x Odsjek za boračko-invalidsku zaštitu,
1 x Matični ured,
1 x oglasna ploča,
1 x a/a.

OPĆINSKI NAČELNIK

Hamdo Fatić